

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
ประเด็นที่ ๒ กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
หัวข้อ กัญชาทางการแพทย์

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก : กองบริหารการสาธารณสุข โดย คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) สาขาการใช้กัญชาทางการแพทย์

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม

- ๑) กรมการแพทย์
- ๒) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- ๓) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- ๔) กรมสุขภาพจิต
- ๕) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- ๖) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- ๗) กองบริหารการสาธารณสุข

๒. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ภาพรวมเขตสุขภาพที่ ๑ - ๑๒

ในเขตสุขภาพทั้งหมด ขณะนี้มีจำนวนโรงพยาบาลที่ให้บริการคลินิกกัญชาแล้ว ๓๒๘ แห่ง

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา
<p>๑.ระบบการให้บริการและสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - บางแห่งยังขาดความชัดเจน ไม่มีแผนปฏิบัติการและการกำกับติดตามการขับเคลื่อนความไม่ชัดเจนของมาตรฐานการให้บริการ - ใช้เวลาในการเตรียมหลายภาคส่วน - การดูแลผู้ป่วยในรูปแบบผสมผสานยังขาดการเชื่อมโยง - ไม่เป็นห้องตรวจประจำ อุปกรณ์ที่ใช้ในคลินิกยังไม่พร้อม - เกิดความสับสนในการให้บริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานทีมส่วนกลาง - เตรียมความพร้อมหน่วยบริการ - เพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงบริการ อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ - มีการแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างถูกต้อง และปลอดภัย ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ social media และใช้โปรแกรมช่วย - กรณีไม่เข้าเกณฑ์แผนปัจจุบันแนะนำให้พบแผนไทย - สร้างระบบติดตามผู้ป่วย - ใช้ใบรับรองแพทย์แทนบัตรแสดงตนว่าเป็นผู้รับบริการกัญชา หากเจอต้ารวจตรวจค้น

<p>-เกณฑ์คัดกรองผู้ป่วย ละเอียดหลายขั้นตอน มีความจำเพาะ ทำให้ ผู้ป่วยผ่านเกณฑ์น้อย - ยังไม่มีระบบติดตาม ผู้ป่วย</p> <p>- ไม่มีการแจ้งเตือนการ ได้รับยาซ้ำซ้อนของ ผู้ป่วย</p> <p>- ระบบยังมีความ ผิดพลาด (error)อยู่บ้าง ทำให้การทำบัญชีการรับ การจ่ายสารสกัดกัญชา ไม่ตรงกับความเป็นจริง - ผู้ป่วยไม่มีบัตรแสดง ตนว่าเป็นผู้รับบริการ กัญชา หากเจอตำรวจ ตรวจค้น</p> <p>๒.บุคลากร</p> <p>-ขาดบุคลากร/ ผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>-ขาดแพทย์ระบบ ประสาท (หน่วย สนับสนุน</p> <p>-คณะกรรมการได้รับการ แต่งตั้งอย่างเร่งด่วน</p> <p>-บุคลากรที่ผ่านการ อบรม (แพทย์/เภสัชกร/ พยาบาล) ไม่เพียงพอต่อ การให้บริการและการ ดำเนินงานของคลินิก กัญชาทางการแพทย์</p> <p>-ผู้ปฏิบัติงานมีงาน ประจำอยู่แล้ว</p> <p>- ไม่มีความมั่นใจในการ สั่งใช้กัญชา เนื่องจากไม่ มีข้อมูลสนับสนุนการ ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการ</p>	<p>- แต่งตั้งแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำแทน</p> <p>- จัดการอบรมหรือ Team Meeting ทุกวิชาชีพที่ทำงานร่วมกัน</p> <p>- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการแพทย์เข้ารับการอบรม กัญชาทางการแพทย์พร้อมทั้งกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญ</p> <p>-มีการวางแผนการเก็บข้อมูล ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของการ ใช้กัญชาทางการแพทย์เพื่อทำวิจัยในอนาคต</p> <p>-ศึกษาดูงาน ระบบพี่เลี้ยง</p>
---	--

<p>นำกัญชามาใช้ทางการแพทย์ที่มากเพียงพอ</p> <p>๓.ผลิตภัณฑ์กัญชา</p> <ul style="list-style-type: none"> -ยังไม่มีผลิตภัณฑ์สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ให้บริการแก่ผู้ป่วย -ไม่มีการตรวจทดสอบผลิตภัณฑ์สารสกัดจากกัญชา สาร THC /CBD ทางห้องปฏิบัติการ - ผลิตภัณฑ์กัญชาที่ได้รับการสนับสนุนมีอายุสั้น <p>๔.ระบบรายงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ระบบรายงาน การเชื่อมโยงระบบข้อมูลของส่วนกลางยังแยกส่วน ทำให้มีการทำงานที่ซ้ำซ้อน หลากหลาย - โปรแกรม C-MOPH ยังไม่สามารถเชื่อมต่อกับระบบฐานข้อมูลของโรงพยาบาล -บางรายงานยังไม่ครบถ้วน ยังไม่ได้ใช้โปรแกรม C-MOPH (มีปัญหาด้านเทคนิค IT) ไม่ได้บันทึกโปรแกรม SAS และ จ.๒ <p>๕.ผู้รับบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้รับบริการ/ประชาชนไม่ทราบว่า มีหน่วยบริการใกล้บ้าน ทราบแต่ ๑๒ แห่งแรกที่นำร่อง - ผู้รับบริการขาดความรู้ความเข้าใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดหา -ส่งตรวจศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ รอกการสนับสนุน Test Kit จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - เตรียมบริหารจัดการคินยาที่ใกล้หมดอายุ - บริหารจัดการยาในเขตสุขภาพเดียวกัน <ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานทีมส่วนกลาง - ปรับปรุงโปรแกรม C-MOPH ให้สามารถเชื่อมโยงดึงข้อมูลจากโปรแกรมของแต่ละรพ.ที่มีการใช้โปรแกรมเก็บข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน - กบรส. สปสช.และอย.เร่งดำเนินการพัฒนาระบบเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน - เสนอให้มีการรวบรวมรายงานเพียงโปรแกรมเดียว ในส่วนของการรายงานการติดตามการใช้ยา อาการไม่พึงประสงค์ - สร้างระบบติดตามผู้ป่วย - ร่วมกันวางแผนกับทีมเพื่อกำหนดหัวข้อวิจัย - ขณะนี้มีการวางแผนการเก็บข้อมูลประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของการใช้กัญชาทางการแพทย์เพื่อทำวิจัยในอนาคต <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ - การให้บริการเป็นเชิงรุกมากขึ้น เช่นจากผู้ป่วยกลุ่ม Palliative Care ลงพื้นที่รพสต. - อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจถึงเกณฑ์ที่ต้องคัดกรองอย่างละเอียด - อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ social media และใช้โปรแกรมช่วยตรวจสอบการใช้ยา - เน้นย้ำวิธีการใช้ยาที่ถูกต้อง ให้ความรู้และอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับ
---	--

<p>- การ shopping ยา ซื้อ ยาจากอเมริกา</p> <p>- ผู้ป่วยต่างชาติมาขอรับบริการ</p> <p>- ผู้มารับบริการปรับขนาดยาเองเนื่องจากเคยใช้จากที่อื่นมาก่อน</p> <p>- ติดตามผู้ป่วยแล้ว แต่ผู้ป่วยไม่มารับรักษาเนื่องจากสถานการณ์การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙</p>	<p>น้ำมันกัญชาของโรงพยาบาลให้แก่ผู้รับบริการจากผู้ป่วยกลุ่ม Palliative Care</p>
--	---

๓. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี

- ๓.๑ ผู้บริหารระดับสูง มีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาด้วยกัญชาทางการแพทย์
- ๓.๒ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงกัญชาทางการแพทย์ในหลากหลายรูปแบบ เช่น มีสายตรงรับปรึกษาคลินิกกัญชาทางการแพทย์ มีจิตแพทย์คอยให้คำแนะนำปรึกษา ระบบลงทะเบียนออนไลน์ ขอรับคำปรึกษาสำหรับผู้สนใจ
- ๓.๓ เชื่อมกับงาน palliative Care
- ๓.๔ มีการจัดทำคู่มือคลินิกกัญชาทางการแพทย์แก่ทีมสหวิชาชีพผู้ให้การดูแล/รักษาคลินิกกัญชา

๔. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

๔.๑ สำหรับพื้นที่

๑. ระบบบริการคลินิกกัญชาแบบผสมผสาน โดยมีรูปแบบ one stop service
๒. มีการจัดทำมาตรฐานการให้บริการ การส่งต่อ การให้คำปรึกษา การบันทึกข้อมูลที่ชัดเจนครอบคลุมทุกโรงพยาบาลภายในเขตสุขภาพ สามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้ง่าย
๓. มีการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนโยบาย มาตรฐานการปฏิบัติให้ชัดเจนและเป็นรูปแบบเดียวกัน
๔. ขยายคลินิกกัญชาทางการแพทย์หรือคลินิกให้คำปรึกษากัญชาทางการแพทย์สู่โรงพยาบาลทุกแห่ง

๔.๒ สำหรับส่วนกลาง

๑. ระบบรายงานเป็นระบบเดียว ครอบคลุมและไม่ซ้ำซ้อน ลดภาระงานของผู้ปฏิบัติ

๒. ผลิตภัณฑ์กัญชา ครอบคลุมกับการใช้
๓. สนับสนุนเครื่องมือตรวจสอบ Test Kit
๔. ความชัดเจนของตัวผลิตภัณฑ์กัญชาเป็นบัญชียาหลักแห่งชาติ
๕. เอกสารคู่มือกัญชาทางการแพทย์ สำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชน

ผู้รายงาน युภา คงกลิ่นสุคนธ์
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
วัน/เดือน/ปี ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓
E-mail yupha๒๒@gmail.com

ผู้รายงาน แสงเดือน ยาสุมุทร
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
วัน/เดือน/ปี ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓
E-mail duan7895993@gmail.com